

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

59 Monachorum receptio ad conuentum, & praelatum immediatum pertinet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

in 6. & Abbas vnus ordinis ad alterius ordini Abbatiam translatus, annum nouitatus in secunda agere tenetur, vt professio valida esse possit ex Conc. Trid. sess. 2. c. 5. cap. 15. de reg. cum huius secundæ nouus religiosus, seu nouitius esse poterit, licet antiquus sit, alterius; qua translatione, cum priori religioni subiectus esse desinat, officium diuinum iuxta formam secundæ recitare tenetur, & si transitus ad laxiorem ordinem fiat, necessaria est Papæ licentia obtenta Gl. in d. c. cum singula. quamuis si strictior sit, petitio licentiæ, etiam si non obrineretur, sufficeret, cap. licet. de regul.

DECISIO LI.

Ex conf. 50. [alias] 77.

51. 78.

51 **P**relatus regularis, subditum suum regularem propter delicta, etiam incorrigibilitatem, habitu, & ordine perpetuo priuare potest, sic tamen a se eiecitum a religione, vt aliam strictiorē ingrediatur, obligare nequit. Quia sicut regulariter extra suum territorium, & locum, vbi habet iurisdictionem, iudex iudicare, & sententiam ferre non potest, c. 2. de const. in 6. ita neq; extra tempus, intra quod habet illam, obligare valet. In vna ff. si cert. petat. sic autē de religione iustē eiectus, episcopo originis, seu vbi victurus est in habitu clericali subiectus manet cap. si. de regul. Fugitiuos autem, & iniustē, vel inordinatē sine causa cognitione eiectos regulares, Prælatus, quotannis querere; & etiam iustē & ordinatē eiectos, & ad monasteria & religionē redire volentes recipere tenentur. c. si. de reg.

DECISIO LII.

Ex conf. 52. alias 1.

52 **C**um status regularis melior sit seculari, eo quod ille in via perfectionis est, c. duz. 19. q. 2. quem statum etiam ipse Christus assumpsit; consequenter ceteris paribus melius, & Deo gratius est, ecclesiam collegiatam regularem, quam collegiatam secularem fundare.

DECISIO LIII.

Ex conf. 53. alias 73.

53 **P**relatus regularis quamuis religiosum suum propter delicta sua habere priuare, & etiam ab ordine eiecitare queat; eum tamen ob solam infirmitatem incurabilem superuenientem post professionem, ab ordine, & obedientia absolueret, aut eiecitare nequit, si ut nec illi facultatē dimittendi habitum & illo dimisso clericalem assumat, vel alium & sub obedientia episcopi viuat, concedere potest.

DECISIO LIV.

Ex conf. 54. [alias] 72.

55. 71.

54 **R**egularis ob parentum necessitatem, monasterium iustē de licentia superiorum exire potest ad eis subueniendum, si id facere poterit, ex S. Th. 2. 2. q. 101. art. 4. & Caiet. ibi. & Nau. in Man. cap. 14. num. 14. Quia licentia, non solum Papæ, sed etiam Generalis, vel Prouincialis retento tamen habitu concedere potest. Solum autem Papæ, vt hanc ob causam religiosus foris maneat, dimisso habitu, dispensat; cap. 2. ne cler. vel monach. in 6. & c. sanctimonialis, distinet. 23. Nec eam licentiam congregatio concilij, aut generalis ordinis concedere valet; cum etiam religiosus factus episcopus sui ordinis habitum gestare debeat, c. clericus 2. de vita & honest. cleric.

DECISIO LV.

Ex conf. 56. [alias] 66.

57. 65.

55 **Q**uamuis iure communi, c. licet, de regul. & Concilij Tridentini decreto, sess. 2. c. 19. de reg. a strictiori ad laxiorem religionem transendi facultas a solo Papa conceditur, iusta tamen de causa etiam Generalis & Superior religionis ad laxiorem etiam religionem, non obstante Tridentino, transitum concedere potest; Arg. cap. statumimus. 19. q. 3. & Pan. in c. significatum, de regul. cum

mens & intentio Concilij non fuit facultates iudicatas tollere, quæ ad talem transitum sufficiunt, quales sunt transitus ex iusta causa, & consensu superioris; cui sic translato, in foro exteriori necessaria est scriptura authentica de facultate cum causæ cognitione a superiori concessa, vt si opus sit, post mortem superioris, & etiam antea iustē se defendat. Nec sic transitus ab vna religione ad aliam, ad beneficia, aut officia religionis ad quam transit, iure communi in habilis redditur, Cle. 1. de regul. dummodo ex aliquo mendicantium ordine non tranierit.

DECISIO LVI.

Ex conf. 58. alias 5. de statu monach.

56 **N**ouitius contra quem sunt indicia violenta, per quæ quasi vehementer creditur cecidisse vnum collegam professum, a prelato monasterij cuius est nouitius puniri potest, dummodo ei iurisdictione cognoſcendi de crimine requirente depositionem (quale est homicidium) iure aliquo speciali, vel consuetudine competat, quæ tamen iure communi non competit, ita Decius & communis in c. si clericus, de iureiur. secus autē si neq; de consuetudine, neq; iure aliquo speciali iurisdictionem illi habeat. Eandem autem quam in professos, etiam in nouitios iurisdictionem, tam in civilibus, quam in criminalibus habet; cum enim hi canonis priuilegio gaudent, c. si quis suadente 17. q. 4. etiam & superiori monasterij in poenis subijci debent.

DECISIO LVII.

Ex conf. 59. alias 52.

57 **C**um Casinenses priuilegium ab Eugenio IV. habeant, quo cauetur, ne eiusdem ordinis monachi a sua religione abstrahantur, aut sponte venientes recipiantur, etiam occasione archiepiscopalis ordinis, & religionis; bſq; consensu Capituli Generalis seu Præsidentis & maioris partis visitatorum dictæ congregationis, etiam auctoritate literarum Apostolicarum, in quibus de huiusmodi persona, ac religione mentio facta non fuerit, sub pena excommunicationis, quam ipso facto incurrit, qui facta eis notitia de huiusmodi priuilegio, monachum dictæ congregationis intra triduum non relaxauerint, vel se abiecerint, consequenter monachus Casinensis ad Carthusianos non petita a suis superioribus licentia transiens, peccat mortaliter, & a prelato prioris monasterij reuocari potest, & redire, & poenitentiam subire tenetur, ex Conc. Trid. sess. 25. c. 1. de regul. & Carthusiani intra triduum post inuocationem priuilegij, eum non restituunt, vel non abicientes excommunicationem incurrit; Secus autem si ante transitum petita sit, licet non obtenta licentia, talis enim transire, & ab illis retineri potest, non obstante dicto priuilegio, quod limitandum est, ita vt locum ubi habeat quando prius petita sit licentia ad regulam strictiorem transendi, licet non obtenta, c. licet, de reg.

DECISIO LVIII.

Ex conf. 69. [alias] 11.

61. 12.

de maior. & obed.

58 **R**egularis in alteram religionem translatus, post professionem in ea factam, posterioris monachus efficitur, & iuxta professionem in ibi emissam, in choro, & cap. sedere, & vocem dare debet; Arg. c. 1. & c. statumimus, de maior. & obed. dummodo qui transferitur in eo subditus & finis efficitur; sin autem in aliam religionem translatus sit, vt in ea presit, & renunciat prelatus, secundus post prelatus, in memoriam honoris, quem gessit, sedere debet, nisi concurrat alij, qui maiorem honorem gesserunt. Arg. l. 1. ff. de albo scriben.

DECISIO LIX.

Ex conf. 62. alias 37.

59 **S**icut professionem admittere nec solus prelatus, nec solus conventus potest, vbi ad vtroq; spectat, ita nec

prelatus, & media pars conuentus professionem admittere possunt, cum maior pars conuentus sit necessaria; arg. l. quod maior, ff. ad munic. & gl. in c. si. de reg. iur. in 6. & solo iure communi a tenent monachorum receptio ad conuentum, & prelatum immediatum monasterij, in quo nouerunt annum impluit, non autem ad generalem, presidentem, aut alium superiorem mediatum pertinet, arg. c. ad apostolicam, de reg.

DECISIO LX.

Ex conf. 64. alias 80.

Regularis ob delicta, & incorrigibilitatem per sententiam superioris ex ordine iuste eiectus, extra suum ordinem, & monasterium iura pretest conscientia remanere, adeo ut si redire nolit, neque a confessorio in foro inferiori, neque ab illo iudice in foro exteriori ad redeundum cogi possit: sed nec etiam ad aliam religionem transferendum compelli valet, aut ad suum ordinem redire, aut superiores eius, utrum iterum recipiant, rogare tenentur. Ad aliam vero religionem transferens, requiritur noua professio, ut illius ordinis religiosus fiat. Quin etiam forte nec ad suum ordinem redire potest, ita ut si noua professione recipiat saltem ad eum locum, & gradum, in quo ante sententiam erat.

DECISIO LXI.

Ex conf. 65. alias 74.

Quamuis clausura Regularium lege vniuersalis ecclesie sit inducta, c. placuit, c. monac. 2. 16. q. 1. potest tamen prelatus, ut ait S. Th. 2. 2. q. 101. art. 1. non solum ob parentum necessitatem, sed alias etiam ob causas iustas & honestas cum regulari dispensare, ut honestis in locis, & habitu suo retento extra monasterium maxime ad monasterij utilitatem, maneat.

DECISIO LXII.

Ex conf. 66. alias 5. de verb. signific.

Canonici Regularis domos separatas, & extra claustrum possitas, in quibus morari solent ancilla, & recipi cognati amici, & alij hospites utriusque sexus, qui predictos canonicos vident, vel charitatis officium istud impendant, non obstat. Bulla Pij V. que incipit Regularium. Icite habere possunt, nec vlam excommunicationem, vel aliam poenam propter aduentum, vel ingressum mulierum honestarum in praefatas domos, ob causas honestas incurrunt; cum virtute illius, solum monasteria clausa, & non alias Regularium domos, mulieres ingredi prohibentur.

DECISIO LXIII.

Ex conf. 67. alias 68.

Regularis cum licentia superioris monasterij, & iusta de causa, (qualis est utilitas directa, vel indirecta monasterio exinde proueniens, c. Monachi. 1. & 2. 26. q. 1. aut studium discendi, vel docendi literas religioso conuenientes, & alia similes ad boni & prudentis viri arbitrium) extra monasterium manere potest, neque vlla ad hoc Papae licentia, aut dispensatione indiget.

DECISIO LXIV.

Ex conf. 68. alias 53.

Cum iusta de causa de vna ad aliam religionem transire liceat, quamuis quoad forum conscientiae, plura, quam quoad forum exterius ad hoc requiruntur; ex Sylu. ver. Religio. 4. q. 2. Ad Carthusianos non solum minoritate, & omnes alij religiosi etiam Mendicantes iure communi Extravaiani. viam de reg. transire possunt, sed etiam Carthusiani iusta de causa, ut causa melius seruendi Deo, dum absit scandalum, & infamiae prioris religionis, ad minoritas seruantes ad vnguem regulam suam, quoad forum conscientiae transire, & in secunda, bona fide manere possunt. Ita Syluest. vbi sup. quaest. 6.

DECISIO LXV.

Ex conf. 66. alias 75.

Minores conuēuales a Pio V. de auctoritate, alios benedictos receptores Regulares Mendicantes, vel non mendicantes quere tenentur. Benedicti autem receptores ij solum intelliguntur, qui de consensu totius conuentus, aut maioris partis, & non aliter, eos recipere, & ordini incorporare possunt, cum ad valorem actus nec voluntas sola sine potestate, nec sola potestas sine voluntate sufficiat. c. cum causa, de offi. de leg. & gl. ibid. vnde solum prelati sine consensu conuentus eos recipere nequeunt.

DECISIO LXVI.

Ex conf. 70. alias 13. de statu monach.

Sicut religiosus prouisus a Papa de beneficio manuali, & ad numerum amovibili, non querit Papa, sed ipsi, & suo beneficii, vel ecclesie suae, siue conferatur ei a Papa cum clausula, ut teneat ad vitam, siue sine illa, ita quod maneat Manualis; c. nostram & c. postrecta de confirm. viil. vel in viil. ita etiam eadem, & maiori ratione Religiosus quicumque seu Canonicus Regularis beneficiarius, a superiore, qui est inferior Papa prouisus, administratio nem fructuum suarum commendarum, & beneficiorum per collationem canonice superioris sibi factam habet, de fructibus illorum disponere perinde, ac clerici seculares fructibus suorum beneficiorum, & consequenter de illis de deceter sustulerit, & in opera pia impendere potest, ex Card. in clem. 2. de vita, & honest. cler. & quicquid acquirit, non monasterio, vbi professus est, sed beneficio ecclesie, Hospitali, preceptoris, vel commendae, ad quarum gubernationem assumptus est, acquirit. c. si quis iam translatus 1. q. 2. & c. pro cuiuslibet 16. q. 1.

DECISIO LXVII.

Ex conf. 71. alias 7. de donat.

Regularis de licentia Papae ab vna religione ad aliam translatus, & de licentia eiusdem alicui Hospitali inferuens, de questis ad pios vsus, per viam donationis, vel alterius contractus irrevocabiliter inter viuos facti, disponere potest. Non tamen per viam vltimae voluntatis, per quam nullus religiosus religionem professus, sine facultate testandi, quicquam disponere valet.

DECISIO LXVIII.

Ex conf. 72. alias 59.

Translatum ad religionem laxiorem per iudices a iure constitutos, cum causa cognitione, Bulla incipit *Sedis Apostolica*, & est constitutio VIII. in ordine, Bulla vero Pii V. incipit *Quacumque*, & est 91. in ordine Pii IV. & Pii V. qua reuocantur privilegia, & facultates recipiendi a lenos religiosos, & iubet etiam receptos ad pristinos redire, non comprehendit, eo quod haec solum reuocat privilegia recipiendi alienos religiosos per translationem, ad ordinem pristinos redire, sed illos solum, qui virtute illorum privilegiorum translati erant, iuris ordine non seruato.

DECISIO LXIX.

Ex conf. 73. [alias] 85.
74. 86.

Quamuis alij regulares, ut inquit Innoc. c. cum olim. 2. de priu. contrahendo vtiliter, ea, quae acquirunt, monasterio, vel ordini suo acquirunt, siue nomine suo, siue nomine sui monasterij, vel ordinis, siue impersonaliter contrahant; ex Bal. in l. seius C. de pactis, Franciscanus in eo quod monasteria, & ordo sancti Francisci sunt incapacia dominij possessionis, & proprietatis omnium bonorum pronunciariorum, c. ex is, de reb. sign. in 6. cle. ex ini. tit. eod. contrahendo sed tantum Apostolice acquirunt, adeo ut etiam omnia iuste siue a laicis, siue a clericis, Fratibus Minoribus de obseruantia donata, sed Apostolica, & non illis acquirantur. Quae sedes Apostolica sicut de iure, in obligat. omnibus, & iuribus vtilibus coram succedit; ita saltem acquirat, in obligationibus passivis eorum, dem succeditis
29 quibus